

Ренато Баретик

Хотел Гранд

Превод од хрватски: Игор Исаковски

CONDOLEEZO WROTE:

Едвај го препознав. Темносивиот камен со кој му беше обложена фасадата на приземјето е шмирглан и заслепувачки бел, а остатокот, сите четири ката, е обоен во нешто чудно, нешто помеѓу розова и окер, во некоја валкано светла боја која во пролетно претпладне блеска посилно и од самото сонце. Сите прозорци горе се врмени со бели камени греди и засолнати со зелени капаци кои сјаат како што само пластични, лажни капаци покрај море можат да сјаат. Сè дречи, баш како да се срами од сивото, затемнето минато. Сјаат, претпоставувам, и моите очи. Но, тоа во нив е само одраз. Одроз на неполните девет месеци кои потполно ми го одредија животот.

И терасата е одново поплочена и оградена, а исчуканите метални маси и столови заменети се со лесни плетени гарнитурни од бамбус и ратан. Да го нема истиот оној премал паркинг и да ги нема истите шахти на истите места, да ги исечеле дванаесетте палми и да ги искорнеле олеандерите, да не е долу истата онаа плажа, да ја нема полукружната стреа над влезот во кафеаната и неонскиот, до душа нов, натпис „Хотел ГРАНД“ на неа, веројатно тука би влегол како во секој друг хотел до сега.

Собата 311, баш како што и насетував, повеќе ја нема. Ни 312. На третиот кат денес нема ниеден број после 307, се гледа на ѕидната полица со клучеви. Новите сопственици, за да ја добијат четвртата ѕвездичка, покрај сето останато морале да ги урнат и оние тенки, топли, шупливи прегради со кои комунистите од речиси секоја соба во старата австроунгарска градба направиле по две. Малку штици, шајки и тапет, пробиваш врата од ходникот и – ете ти нов сместувачки капацитет.

– Тогаш, било што на третиот кат – едвај процедив. Од тоа ми беше најмногу страв додека доаѓав, дека овде нема да можам ни глас да истиснам од себе.

Џабе им се сите ѕвездички, можат да имаат и 44, ама кога таква девојка, така мала и газлеста, ќе стават на рецепција, тогаш им фали барем онаа една партизанска штица во главата. Во она време („мое“ време?) женска со таков тен,

така ниска, со толкав газ и со така изгризени нокти не можеше да пријде ни на километар до „Гранд“... Стариот Мартин, со стакленото око, со оној набиен и натечен нос и со сите капилари на него, беше седум пати повеќе секси од неа.

Нема, вели, ништо слободно на трети. Саем, вели и слегнува со рамениците, саем на спорт и наутика. Само две празни соби во целиот хотел, една на вториот и една на четвртиот кат. Се сепнав кога ми се причини дека цела вечност стојам втречен во преширокиот бел раздел среде нејзиното теме. На втори, или на четврти? Горе или долу? Одозгора или одоздола?

– Дајте ми ја таа на втори – пропелтечив и од внатрешниот џеб на мантилот ја извадив подготвената лична карта. Одозгора ми е без врска, а ако бидам одоздола барем ќе чујам нечии чекори од горе. Можеби и чкрипење на кревет во два ноќе, можеби некое јачкање. Четиринаесет години старо. Дури и ако ги урнале оние прегради од штици и иверка, вистинските сидови, тврди и столетни, сигурно чуваат уште нешто од сето она. Молчат, и само чекаат некој нешто да ги праша. А можеби и не треба ништо да се прашуваат, можеби самите ме препознаваат?

JULIO:

Сори, мајсторе, ама да не си го промашил блогот? Дај провери уште еднашка. NHF, ама ми се чини ко од дрво си паднал. Иначе, супер ти е никот, а и ова ти е добро. Шо ти е тоа, некој роман, новела? Малку ме влече на "Shining" од King.

CONDOLEEZO:

Не сум го промашил, и не влече на Shining. Барем не би требало. Фала за сугестијата.

JULIO:

ОК, не си промашил и не влече на Кинг. Ама мене уште не ми е јасно што правиш на мојот блог? Мислам, овде има пун к.. луѓе и тоа ми е кул, тоа и го сакав, ама они дошле тука за да го коментираат моето пишување а ти тоа не го

правиш. Ти си фураш некој твој филм, затоа би било најдобро да си отвориш твој блог и таму да се фураш колку ти душа сака. Ако не знаеш како, ја ќе ти објаснам, важи?

TAMIA:

Човече, на прва помислив дека и ја сум го утнала блогот! Julio, ми се чини дека имаш згоден потстанар;))

CONDOLEEZO:

Гледаш како женските сè одма капираат! Julio, не сакам свој блог. Којзнае колку месеци ќе пројдат додека некој случајно не налета на него, па после му јави на некој френд, ако му се свиѓа, па френдот нема време, па ова, па она... Затоа ти се вселив тебе, има доволно место за двајцата, има доволно уходана публика, критички настроена, нема многу да ти сметам, а сигурно ќе добијам одговори на некои прашања кои ме дрцкаат во пишувањето. Сфати го ова ко комплимент: два месеци сурфам по книжевни блогови и еве, тебе решив да ти се тупнам. Не рчам, не прдам, можам и кафе да сварам ако треба... Никогаш во живот не сум пишувал вакво нешто и имам грозна трема. Остај ме, плс, некоја недела, чисто да видам какви се реакциите на луѓето, а и како јас ќе реагирам на туѓи критики. Важи?

Ги читав овде твоите ствари и коментари и мислам дека а) турбо погреша што за Божик онака ја одје.. Лана, она е само една чиста девојка на која многу и се свиѓаш, само сака да бидеш малку пофин во пишувањето (верувај ми, тоа се најдобрите девојки за паметни фраери!;) и б) твојот расказ „Секунди“, тоа сексот во последниот лифт кој се спушта од првиот Twin Tower, минута пред целиот ужас, еј, мене тоа ми е најдоброто што од Хрват сум го прочитал во последните 20 години, озбилно! Да не должам, тоа може беше и решавачко за одлуката баш тебе да ти се уселам. Тоа и, ми се чини, најиздржаните гости-коментатори.

Не се плаши, нема да ти се појавувам секој ден.

TAMIA:

Julio, не само што ти е потстанарот згоден, него и ти се пушта. Ај, остај го малку, баш е срцка :)))

II

– Ти се допаѓа, а? – праша Ивона, нежно чешкајќи го синот по темето, со врвовите од ноктите. Повремено меѓу прстите ќе фатеше тенок прамен коса и полека го потегнуваше сè до врвовите, пуштајќи влакно по влакно да му паѓа назад врз главата. Филип кусо кимна, мижејќи, со десниот образ на перницата, а мајката се насмеа:

– Не те прашувам за чешкањето, тоа знам дека го сакаш, подобро и од тебе. Туку собава, ти се допаѓа ли? Првпат имаш своја соба.

Момченцето без збор воздивна и го повлече чаршафот преку рамото, не отворајќи ги очите.

– Мораш да имаш своја соба, ќе имаш десет години за некоја недела. Не можеме веќе да спиеме сите заедно, се будиш секоја ноќ кога тато ќе легне и после до сабајле нè клоцаш и откриваш и сè, а јас сум...

– Тато ’рчи – прозборе конечно Филип, и понатаму мижејќи.

– ’Рчи дека е уморен. Многу работи доле во клубот, до доцна. Освен тоа, сите мажи ’рчат. И ти веќе почна, знаеш?

Филип сакаше да ја слуша мама како зборува. Му се чинеше дека со него зборува некако пофино, поправилно отколку со другите. Освен кога беше лута, тогаш звучеше како да е права Босанка, ни траг немаше од овие цели, округли, до крај изговорени зборови. Како во школо, само со благ загрепски акцент наместо далматински. Филип го сакаше Загреб. Го сакаше иако таму беше само еднаш и го запамети, од сè што виде тој ден, само облакодерот во кој некогаш живееле дедо му и баба му кои никогаш не ги запозна. И мама со нив, некогаш, одамна. Облакодерот беше највисок на свет, повисок од цел Загреб, на тоа добро се сеќаваше. „На кој спрат живеете?“ ја праша, со носот залепен за прозорецот, додека трамвајот јуреше преку мостот. „На последниот“, го излажа, „и, се вика кат, а не спрат“. Од сè што му покажуваше низ својот роден град, Филип го интересираа само трамваите и облакодерите. Затоа и се реши за таа мала, безопасна лага.

А сега е бремена, и на есен ќе роди мало бебе, и Филип ќе спие сам во

својата соба, и сè ќе биде уште почудно.

– Освен тоа – продолжи Ивона – ние сме тука, веднаш зад сидот, нема од што да се плашиш.

– Може ли барем да се направи некоја врата? – праша Филип, отворајќи го едното око кон тој сид.

– Не може – се насмевна мајката. – Сидот е од камен, дебел. А и да не е, знаеш дека ова не е наше. Не може во хотел да се кршат сидови и да се спојуваат соби на кој како ќе му текне, нели? Еден ден пак ќе имаме своја куќа, и кога ќе се гради ти ќе одредуваш колку врати ќе има внатре и кај ќе бидат, тоа мама сега ти го ветува. Фипи мој...

Не сакаше кога го вика со тој прекар. Така тој го изговараше своето име додека беше мал, кога тукушто почна да зборува. Татко му секогаш му се обраќаше и го спомнуваше со вистинското, цело име, и строг и благ, ама на мајка му поради нешто и' се допаѓаше тоа „Фипи“ и го викаше така сè додека не и' кажа дека тоа не му се допаѓа и дека веќе не е бебе. Од тогаш беше Фипи само кога мајка му многу ќе се разнежеше, па ќе и' се испуштеше.

– Мене ми е... – почна, па сопре.

– Кажи.

– Менемамомиестравсам! – испука во еден здив, па пак замижа со обете очи.

– Од што, среќо моја? Кажи и' на мама, слободно. Ајде.

– Не можам...

– Ајде де, не ми се прај сега тука како девојче. Кажи, тука е мама. Од што ти е страв?

– Од пичките – одговори тивко и уште посилно ги стисна клепките. – Не од Пичките, туку од она што го сонуваат преку ноќ. Сонуваат и викаат. И врескаат. И после на сон ми доаѓа и она што го сонуваат, па се слуша машки глас, секој пат различен, и само режи и стенка и се смее... Затоа јас се вртам и ве клоцам.

– Љубов моја – рече Ивона по неколку секунди. Сега и таа мижеше, а

прстите и' се вкочанија, вплетени во синовата коса. – Види вака... Прво, воопшто не е убаво така да ги викаш и немој никогаш тоа веќе да го кажеш. Тие се луѓе како сите ние. Немој никогаш веќе да кажуваш за нив дека се... Пички... Тоа се добри ама несреќни девојки кои се далеку од својата куќа, уште подалеку отколку ние. Јас никогаш не сум чула дека ноќе врескаат и викаат, ама ако ти ги слушаш, а јас ти верувам, пробај... Дали некогаш ти паднало на памет дека тие можеби всушност сонуваат нешто весело, а не страшно? Дека всушност се забавуваат?

Филип молчеше. Се срамеше да и' каже на мајка си што сè досега му паѓало на памет. Знаеше дека Пичките се тука поради нешто лошо што го направиле таму од каде што побегнале, во Украина, во Краина или каде веќе, и дека тоа ги прогонува, и дека на сон им доаѓаат сеништа и совести. Дошле овде за сето тоа да го заборават, затоа и танцуваат така лудачки и голи како да се доле на плажата, секоја вечер, за тоа да го истераат од себе, но ништо не им помага кога ќе отидат в кревет и ќе се обидат да заспијат. Затоа и остануваат само накусо, па потоа бегаат некаде понатаму, зашто бараат спас од она што ги прогонува кога сакаат да спијат како сите луѓе, без духови кои им се смеат и режат и стенкаат.

– Ништо страшно тие не сонуваат, тие само... – продолжи мајка му, а потоа ја прекина викање во ходникот. Одоздола, некаде од последната или претпоследната соба, се слушна прво женски врисок, па претурање, па отворање на врата, затворање, потоа забрзан топот од нозе кои се качуваат по скалите.

Ивона замолкна, накусо замижа, па стана и го затегна појасот на сатенската наметка која ја носеше врз ноќницата.

– Тука остани – рече преку испружениот показалец. – Мама оди само до вратата.

Филип не сакаше ни кога мајка му за себе зборуваше така, како за некој трет. Кога и да речеше „мама е“ наместо „јас сум“, или „мама ќе“ наместо „јас ќе“, тој знаеше дека нешто му крие, дека одеднаш, туку-така, пак го доживува како мал и незрел за да сфати што се случува. Ја отвори вратата, со левото рамо внимателно се потпре на рамката од вратата, со другата цврсто ја држеше кваката и гледаше надвор, вртејќи со главата. Филип тивко се измолкна од

креветот и и' се прикраде на мајка си, па чучна покрај нејзините нозе и сирна во ходникот. Го заслепи блесок од фотографски блиц, па уште еден, и повторно... Мижејќи, се стресе кога го слушна татковиот лут глас:

– Мамутиебем, ти реков ли да се контролираш, ти реков ли? Пред пол саат ти реков, крв ти ебем да ти ебем! Куртони коа ти давав, ти реков! Ти мене пичките ќе ми ги мааш, ти, говно едно посрано?!

На другиот крај од ходникот, татко му со едната рака за коса држеше наведнат маж со фазонирана брада. Светлината која од отворената соба доаѓаше во полутемнината го откриваше лицето на мажот кој Филип дотогаш го имаше видено неколку пати, само на телевизија. Стуткан и исплашен, во поткошула, гаќи и чорапи, немоќен под татковата рака која му ја корнеше косата на тилот, на Филип му се виде сличен на фатен гуштер со бел стомак, стиснат за вратот.

– Вamu и ти! – викна татко му во отворената соба. – Дојди vamu, да го сликаме што прави, ѓубре едно садистичко!

Во полутемнината на ходникот од собата полека исчекори Гаља, расплакана, со натечена горна усна и раскрвавен нос, со дланка преку десното око. Мартин уште еднаш, со нов блесок, штракна со фотоапаратот.

– Никад више да не те видам, јасно? – продолжуваше татко му. – Уште еднаш ако те видам у близина на мојот локал, ја на суво ќе те бричам, мајмуне, и тоа со твои нокти, јасно ли ти е? Мрш надвор!

– Стока една садистичка – просаска Ивона, додека крупниот Мартин минуваше низ ходникот пред неа, држејќи го под едната рака мажот со брадичката, а под другата неговата стуткана облека. Татко му одеше зад нив, на поминување кусо ја бакна мајка му и и' рече:

– Све е океј, све е под контрола. Него иди види ја цурана, смири ја, ќе ти пратам лед од доле. А шо праиш бе ти тука? – праша, забележувајќи го Филип стутулен помеѓу рамката од вратата и мајчините нозе.

– Види го бе! Штрафта у кревет, да не сум те чула! Бројам до пет и гасам светло, јасно ли е? Имаш своја соба, имаш свој кревет, и да спиеш! Еден, два...

Момченцето бргу се врати во постелата и се покри до уши. Едвај дочека мајка му да го изгасне светлото и да излезе, зашто одоздола, низ притворениот

прозорец, од хотелското паркиралиште веќе допираше Мариновиот заканувачки глас. Штом мајка му ја затвори вратата зад себе, Филип бргу се откри, стана и сирна низ прозорецот: оној со брадичката, во кошула и сако, долу меѓу паркираните автомобили престашено се обидуваше да ги навлече панталоните, а Мартин со крупни, долги чекори обигруваше околу него и го фотографираше.

– Летам ко пеперуга и к’сам к’о оса! – ја повтори својата омилена речница, па го шибна кутриот со ногата в газ и го остави да се прпелка.

Сабајлето, додека го носеше на школо, Филип праша:

– Кој беше оној сношти?

– Кој сношти? – изглуми Мартин.

– Оној што го клоцна по газ.

– А, тој мислиш! Ти не знајш кој е?

– Не знам како се вика, знам дека е политичар.

– Ето. Појќе и не ти требит да знајш за него.

– А што правеше кај нас?

– Дојде да ги гледат пи... вија, момичињата, како игрет во клубон, к’о и сите.

– Не тоа, туку што бараше горе, кај нас?

Мартин застапа и му ја стави својата крупна, јазлеста дланка на рамото. Накусо замижа на десното око зад очилата за сонце, смислувајќи што да му каже. Конечно прозборе:

– Се загина, з’то и го фрливме. Се испијана и помисли дека е дома му, па ојде да си легнит, замисли, к’ј нас!

Момченцето малку ја накриви главата па продолжи, а Мартин се насмевна, задоволен со тоа што на убав и кус начин го замолчел љубопитниот. Го сакаше синот на работодавецот, но овие разговори со малиот, на патот до и од школото, секој ден му стануваа сè понапорни. Не поради Филип, малиот

беше интелигентен и на моменти баш интересен соговорник, туку поради тоа што неговите родители му забранија, на кој било начин, пред него да спомнува што во хотелот, особено на третиот кат, навистина се случува. „Ние самите ќе му кажеме кога ќе дојде време“, рекоа. А Филип стануваше сè пољубопитен и имаше сè повеќе прашања околу кои педесетгодишниот Мартин, здебелен боксер-тешкаш со лево стаклено око, мораше да обигрува како пеперутка и да настојува со вистински зборови да боцне како оса. А со зборови никогаш не знаел да се служи, барем не така добро како со рацете.

– А зошто тогаш ја тепаше онаа новата... женска? Нели дека ја тепаше?

Да можеше да бира помеѓу таквите Филипови прашања и некоја полициска рација која во пет минути би уапсила сè што ќе се најде во хотелот Гранд, Мартин многу кусо би размислувал и сосем сигурно би ја избрал втората можност. Пак мораше да застане и малку да замижи.

– Е ре, ти реков дек мислел дека е дома му. Па, шупељка пијана, можит си мислел и дек то е жена му. А жените не смеет да се тепет, то запамти го. И доста веќе со тој мајмун, а и со опитвења. Имаш татко и мајка, ними опитај ги.

– А може ли само уште едно? Живеел ли он порано во Краина?

– Молим?! Каква Крајина ти падвит напамет, мали? Море... да, чекај, ебате, да, роден е таму и работаше, па да, сè до пред три години, до изборите. Од к’ј го знајш ти то?

– Не знам, туку само ми се причини дека би можело да биде.

– Ти се причинало? А добро... Ама пази што и како кажвиш, не се викат Крајина, така само четницине зборвет. Све е то Хрватска, била и ќе биди. Немат никаква Крајина, разбираш?

– А зошто тогаш нашите женски не зборуваат хрватски туку краински? Ако се од Краина, тогаш и они се од Хрватска, нели?

На Мартин му се зацрни пред окото, иако и не трепна.

– Убо ти кажав, све прашај си ги татко ти и мајка ти. Ние сме пајташи, ти и јас, ама имат некој работи кој само родителите может да ти ги објаснет. И како шо ти кажвет тие, така е. „Почитувај ги татко си и мајка си, да ти биде добро на земјата“, то ти е... Која Божја заповед?

Филип слегна со рамениците:

– Не можам сега да се сетам.

– Е ре, ако не се сетиш, и за то мојш да ги опиташ татко ти и мајка ти. А сега ај на школа, сите се веќе влезени. Шо е денес, четврток? Четири часа значи, во одинаес ипол ево ме мене по тебе.

Филип се затрча преку школскиот двор, Мартин го испрати со поглед и се заврте дури кога момченцето влезе во зградата. Од џебот извади кутија цигари и со одамна извежбано движење уфрли една в уста. Ја запали, длабоко повлече, па тргна кон хотелот. Одлучи, ова мора да престане. Мора.

На раскрсницата со првата споредна улица пред него, преку пешачкиот премин, сопре добро познатата црвена Шкода. Стаклото на совозачкото седиште беше спуштено до крај. Мартин се наведна:

– Кажи.

– Ноќеска во четири идат голема рација на вас, најголема досега.

– Не зборви.

– Добро, ти види.

Мартин ја отвори вратата и брзо, како да е триесет години помлад и триесет килограми полесен, се уфрли на совозачкото седиште и ја заврти рачката од прозорот:

– Немој да биде к’о минатиот пат.

– Озбил’но ти вел’ам – продолжи возачот. Специјалци, кучишта, све...

– Е ре, тазе ли е таја пријава? Онака, баш тазе, од ноќеска или сабајлево? Го спомна ли некој... – Мартин направи пауза, па го изговори полното име на политичарот со брадичката.

– Што тој, каква врска имат тој? Никој не го спомна, сношти дојдоа двајца, еден од Загреб и еден од Чаковец, туку-така. Јас бев дежурен, цела нош немаше никаква пријава, до седум.

Мартин длабоко воздивна, од внатрешниот џеб извади купче банкноти, издвои петстотини марки и му ги пружи на возачот, ниско, помеѓу рачната

кочница и рачката од менувачот:

– Слушај, инспекторе, ак ме заебиш и овој пат к’о минатиот, ако ништо не се десит, утре ми враќаш трипло, јасно?

– А што ако се десит? Ќе ми дајш ти мене уште толку?

– Опитај го газдата – одговори Мартин, па бргу излезе од колата, се обрвна на сите страни и тивко, само со притисок, ја затвори вратата. Запали цигара и си тргна по патот, додека Шкодата, свртувајќи, замина зад него. Рација, и тоа каква, си зборуваше во себе. Веројатно некој во Чаковец пропеал, или само истрескал. Или Матошиќ пак негде опасно загубил на карти, па му треба камен...

А потоа пак им се врати на претходните мисли за тоа како ова мора да престане. Едноставно мора. Малиот почна да поставува премногу незгодни прашања, сега го ставија и во посебна соба, којзнае што сè ќе види и доживее следните ноќи, а утредента нема да распрашува никого друг туку него. Оние двајца мрсулави мангупи на вратата наутро одат да спијат божем не знам како се наработеле, а ти, мој Мартине, води го малиот на школо и застанувај на секои три чекори и мижи на тоа твое ќораво око додека смислуваш одговори... Не, готово е, тоа мора да престане.

Влезе во хотелот на задниот влез, скршна лево до лифтот и се спушти во подрумот. Како и секогаш, десетици пати секој ден, автоматски помисли на газдините зборови, изговорени дента кога почнуваа со оваа работа: „ова место ко самиот австриски цар да го проектирал за куплерај!“ Навистина, ако некој неповикан во лифтот би притиснал на копчето „ПО“ наместо „ПР“, би се нашол долу во тесно ходниче, не поголемо од клозетска кабина, пред заклучена метална врата. Не би имал каде да оди, освен назад во лифтот и горе. Од другата страна на таа врата беше тоалетот на ноќниот клуб, а на неа, од страната на клозетот, стоеше натпис „Остава“. Секоја од девојките во торбичката имаше клуч со кој себеси и на муштеријата го отвораше патот до лифтот и некоја од собите на третиот кат. Потполно неупадливо, и танчарките и гостите можеа да се измолкнат и, низ клозетот наместо низ главниот влез па покрај рецепцијата, да појдат да го направат она поради кое ноќниот клуб на хотелот Гранд всушност постоеше.

Мартин ја отклучи вратата, остави самата да се затвори зад него, се измоча, ги изми и ги избриша рацете, па продолжи и подмижа во мракот на клубот. Чистачката го смукаше подот меѓу масите во партерот, а десно, во сепарето „четворка“, седеше Доминик, замислено пушејќи и препишувајќи нешто од еден бележник во друг. Белата кошула му беше потполно раскопчана, а на масата, покрај двата бележника, лежеше кравата пеперутка со ластиче. Имаше тука и три шолји за кафе, шише минерална вода и дополу испиена голема чаша сок од портокал во кој сигурно, по обичај, имаше и половина децилитар вотка.

– Шефе, имам две лоши вести – рече, седнувајќи во сепарето без поздрав.

– Ај да погодам, дали барем едната е дека за вечер се спрема заебана рација?

– Мене тоа пред малце на улица ми го кажа Матошиќ, оној мојон инспектор. Има три минути. Од к’ј го знајте Вие то, жити Бога?!

Иако беше десетина години постар од газдата, Мартин му се обраќаше на „Вие“. Беше тоа израз на почит кон работодавецот кој ги препозна неговите вредности и го плаќаше повеќе од солидно. Доминик после неколку недели соработка му понуди да прејдат на „ти“, но Мартин се заблагодари со зборовите „Газда е газда!“

– Има и Босанецот некои канали – му одговори Доминик и му намигна преку кренатата чаша.

– Значи, ојдоја моите петсто марки јабана.

– Не се, не се секирај, ќе ти ги врати или он или ја, уште утре, зависи шо ќе биде. А и добро е да се добие информација од две страни. А која е другата лоша вест?

– Ма...

Мартиновото лице одеднаш се смрачи, а веднаш потоа и газдиното. Тишината потраја неколку секунди.

– Шо е, кажуј! – с’сна Доминик, одеднаш позагрижен отколку за рацијата.

– Ма, не можам појќе, шефе...

Доминик внимателно ги ублажи и гласот и изразот на лицето:

– Жити мајка, Мартин, има ли нешо што ти не го можеш?

– Филип Ваш. Убав дечко е, бистар... Пребистар, е ре, ете, то је! Почвит да опитвит све појќе за она на што не можам и не смејам да му одговарам. Све напоцо нејкит, а к'сат к'о оса! Колку има до школа, ни пол километар, а јас секој ден се врашчам сотрен к'о волци да ме кинеле.

На газдата му се врати насмевката на лице:

– Дај, жити све, ме извади од памет, ебате! Си мисли Босанецот „Мартин дава отказ“, а кога, што ти било – се усрал мојот голем Мартин од кого, од дете бе!

– Не се усрав, ама...

– Ај, те молам, издржи со него до крај на школска година, тоа ти е, шо, месец, месец ипол, немој сеа да правиме фрки и за нас и за малиот, а?

– Ама тој опитвит за све ова, и све појќе, секој ден, а јас не знам појќе што да му кажам!? – залелека Мартин.

– Издржи уште малку додека не заврши школото, стварно те молам. После стално ќе биде дома и ќе мораме со женами конечно све да му кажеме. Те молам.

– А добро – одговори Мартин откако малку одмолча, па сериозно го крена показалецот: – Ама само до крајот на школата. После то нишчо, можам ја да го пратам и чувам и да зборвиме, ама нема забранети теми?

– Договорено, друже.

– Ајде, а што ќе правиме со ова за ноќеска? Што мислите Вие, лажњак ли е или права узбуна?

– Се сеќаваш како зборуваше другарот Тито: „да живееме како засекогаш да ќе биде мир, а да се спремаме ко утре да ќе почне војна“.

– Значи, шо, спремни?

– Него како.

– Океј, а ќе им кажиме на женскине?

– Па слушај, мораме да им кажеме. Вечерва не работат, само нека играат. Кажи и' на Роксана чим ќе стане, нека им каже на другите. Нејќу ниеден куртон у ниедна соба, лисици, бич, вазелин, пупми, ништо, све нек соберат и нека ти дадат на тебе, а ја после ќе го скријам негде. Ако на некоја и' најдат некоја дрога, ја со овие раце ќе ја удавам, така кажи им.

* * *

Ништо, ама баш ништо во собата, со што било, никако не можеше да разбуди какво било сеќавање, ниеден спомен. Можеби само висината на плафонот, ама толку високи сидови во животот се имав нагледано насекаде, не само во Гранд. Дури и погледот низ прозорецот ми е сосем непознат: југоисточното крило на хотелот гледа само во густите круни и по некое парче од нечиј црвеносив покрив меѓу гранките, а долу има само тесни скали по кои, помеѓу новите бетонски квадрати, уште ни трева не успеала да никне.

Креветите се поставени паралелно, секој покрај својот сид, не веќе онака за цимерите да можат, ако посакаат, лежејќи на грб, со поткрената глава да се гледаат право во очи или да се допираат со стапалата.

Наместо лустерот со три поцрнети краци и конусни стаклени топки, на плафонот има плоскав, благо закривен лустер со тенок пораб од иверка во нијанса на црешово дрво, исто како и сета дрвенарија во собата.

Прилично е, значи, извесно дека ни котларницата повеќе не е онаа мојата, онаа за мене и моите игри. Кога ја открив, зад незаклучената врата во подрумот и под осум метални скалила по кои се спуштав повнимателно од Малата сирена, да не чкрипнат и да ме откријат, измислив и нова игра која одредено време потполно ме обзеде. По средината на просторијата, на правилни растојанија, стоеја три градежни цевки, од какви што се прават скелиња околу згради и, со дебели парчиња штици на врвот и на дното, ја одржуваа постојната раздалечина помеѓу таванот и подот, го чуваа хотелот да не се урне. А околу нив куп цевки, барем триесет, дебели, средни и сосем тенки, хоризонтални и вертикални и искосени, кој како да криеше некоја загатка. Почнав во нив да барам познати силуети и на крајот препознав – букви. Ова е „Г“, ова и ова „Л“,

она „X“... Еден ден сфатив дека, ако се навалам налево, ако се фокусирам, подзамижам па сосем малку го заматам погледот, она доле во аголот, споено со фугата од плочките кои во еден ред се креваа над подот, може да изгледа и како „Е“. Т, Л, Х, Е... Недостасуваше само „О“, но и тоа сигурно некаде се крие, веројатно во округлестиот котел. Хотел, ова е Х, О, Т, Е, Л и затоа се цевките баш така поставени и разгранети, овде долу, од каде што хотелот го црпе својот живот, како и нашето тело од срцето, баш тоа го бевме учеле на школо по ЗП. Неколку денови само седев на претпоследната железна скала и замислував како ли дури изгледа котларницата во некој облакодер: О, Б, Л, А, К, пак О, Д, Е, Р...

Потоа почнав да ги распознавам цевките, да ги одделувам топлите, низ кои излегува животот, од студените, низ кои мртов се враќа ако патем некаде не истекол и не исчезнал. Отпрвин ги допирав, додека не ги изгорев прстите на една која вчера беше студена како камен кога ќе го извадиш од морето. Потоа станав попретпазлив, сфаќајќи дека некои од нив се загреваат и се ладат во различни времиња од денот. Бргу смислив рецепт: плукање. Ќе потпукнев во секоја од нив и веднаш знаев од кој вид е – жешка, топла или студена. На жешката, плунката се лепеше на место и веќе после секунда или две засмрдуваше со карактеристична миризма; на топлите почнуваше полека да се цеди, но меурчињата, ако добро се загледаш, почнуваа да набабруваат и да темнеат и ќе сопреше; на студените ќе се зацедеше неколку сантиметри, оставајќи темен траг зад себе, а потоа ќе сопреше како да прашува „И? Што ќе правиме сега?“

По некое време сфатив дека температурата во цевките се менува во правилен ритам, па за помалку од месец дена сето тоа ми стана здодевно. Тогаш можев, некој да ме прашаше, да направам прецизна табличка на кревање и спуштање на температурата во секоја цевка во текот на денот, со толеранција од пет отсто поради неочекувани ситуации.

Потоа тргнав понатаму.

Еве, екипа. Ги чекам коментарите на првиот дел.

* * *

TORCIDA:

Julio, кој ти е овој? Ти ли си, па само сереш, или баш е некој узурпатор? Ако си ти, одлично е, а ако стварно е кирација – ова не му е лошо. Мислам, за почеток.

JULIO:

Не сум ја, па сигурно гледаш дека јас пишувам ептен поинаку. Туку, Condoleezo, ај јави се, немој само да чекаш. А ако баш чекаш коментари – еве ги:

ти си малиот Филип, така?

дали тоа тогаш е автобиографска проза?

ако е, зошто се „исфрлаш“ во „сознаечки“ раскажувач? Зошто не напишеш сè во „јас-форма“, како секавања? Или, од друга страна, зошто сè не напишеш како „сознаечки“?

на крајот, ова со цевките ти е убаво како „поетска слика“, ама нешто не сум сигурен дека во реалноста баш така функционира. И котларницата, и плунката и сето тоа заедно. Не сум котлар, ама ми се чини дека не е тоа „тоа“...

TAMIA:

Julio, сереш. На дечкото баш добро му иде. И баш ме забеле дали е автобиографско или не е, и како тоа стварно изгледа кога ќе плукнеш на студена или топла цевка. Фино е, добро сплетено за сега, приказната држи вода, и студена и топла. Go, Condy, go! :)

NEMO:

Okeje sve toa, ama tolku ima vise knigi napisakni ii snimeni za kopliljaci u javni kuci ssto ne znam so ima tuka novao da se kaze... Ama svednoo, Condoleezo, pici samo, pa sto ce ibde neka bide. Iskreno recenjo (Julio, NHF!) mene oba bas mi dojdde ko refresh na blogov. Coekov nit prodava pamnet u testkot, nit se guibi u preodolgi

terroriski objasnuvanja za so u stvari saka da kaze. Samo pisauva, i toa e OK.

ZOKY:

Абе, ќе падне тука некое ебење?

TAMIA:

Zoky, откачи се од блогов некое време, ние ќе ти јавиме ако има нешто? Океј?
Condoleezo, колку ти треба за пак да ни сервираш малку од тоа приказната?

CONDOLEEZO:

Не знам, Tamia, ќе пробам да бидам брз. Фала ти за поддршката, а и на тебе Julio, на бесплатното сместување. Се слушаме!

TAMIA:

Се слуша ме!

Еј, а ти стварно си живеел во куплерај, или само Julio тотално се навлече на приказнава?